

Desáté píkázání: Nebudeš dychtit po ni?em, co pat?í tvému bližnímu.

Po?adí v lekci

11

Úvodní slovo a kapitola „Jak s p?ípravkou pracovat“ k Desateru [jsou k dispozici v pdf](#).

Téma

B?h nám dává mnoho dobrých dar?. Bu?me vd??ní za to, co máme, umíme, jsme. Nemusíme se s druhými srovnávat a závid?t jim, m?žeme jim to p?át.

Cíle

- Dít? prožije: není pot?eba druhému závid?t, dostal/a jsem krásný dárek. Pán B?h m? má rád.
 - Dít? uslyší: David je obvin?n z toho, že pohrdl tím, co dostal od Hospodina a vzal si sám, co pat?ilo (k) n?komu jinému. Nespokojenost s tím, co jsme od Boha dostali, m?že vést k závisti a nakonec i k touze vzít druhému, z ?eho má radost.
 - Dít? pracuje s píkázáním a biblickými texty, snaží se p?ijít na to, jak závist vzniká, jaké má d?sledky, co je lékem proti závisti a dycht?ní po tom, co pat?í druhému.
-

Pro u?itele

Biblický text: Exodus 20,17 + 2 Sam 11 (?áste?n? 12)

Poznámky k textu

K píkázání

Já, Hospodin jsem tv?j B?h, já jsem t? vyvedl ze zem? otrok? /a dávám ti požehnanou zemi/; proto nebudeš dychtit po ni?em, co pat?í tvému bližnímu... Kdybys to ud?lal, upadl bys zase do onoho otroctví, z n?hož jsem t? vysvobodil.

- Katolická a luterská tradice **10. píkázání rozd?luje na dv? píkázání** (9. píkázání zní: nebudeš dychtit po domu svého bližního; 10. píkázání zní: nebudeš dychtit po žen? atd.)
- Poslední píkázání je svým zp?sobem „shrnující“, není pouhým opakováním p?edchozích píkázání „nezcizoložíš“ a „nepokradeš“, je prohloubením, protože toto píkázání, na rozdíl od ostatních ?ty? na druhé desce, **sm?uje do nitra ?lov?ka, mí?í k srdci, postihuje lidské myšlení** (Izraelec myslí srdcem, srdce je st?ediskem osobního jednání a rozhodování ?lov?ka. Úmysly, vedoucí k ?in?m, vznikají vždycky v srdci).
- Hebrejský výraz „**chámad**“ **znamená dychtit, toužit**. Podle J.M.Lochmanna neznamená jenom „toužit“ jako hnutí v?le, nýbrž zahrnuje po?ínání, které vede k p?ivlastn?ní toho, po ?em ?lov?k touží. Starý zákon používá slovo „chámad“ i pro touhu ?lov?ka po Bohu.
- **Porušení tohoto píkázání** vede k nesvobod?, otroctví, závisti, srovnávání se s druhými, nep?ejícnosti, sebezni?ení, zni?ení toho druhého, jeho št?stí a radosti. Ko?enem je neláska – nep?eji tomu druhému, svoje zájmy stavím nad jeho, není mi partnerem, bližním, ale protivníkem a konkurentem.
- Je zajímavé, že v pokušení jsou práv? bohatí a mocní, tedy ti, kte?í „toho nemají zapot?ebí“. Luther: *Toto poslední píkázání proto není pro zlé darebáky ze sv?ta, ale práv? pro ty nejzbožn?jší, kte?í cht?*

jí být chváleni a pokládáni za poctivé a upřímné, kteří se proti předchozím prikázáním nijak neprovinili.

- Ježíš mluví o tom, že z lidského nitra, ze srdce člověka vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovržlivost. (Mk 7,21-23)
- **Závist** je jedna z možných reakcí na poznání, že druhý člověk má víc, umí víc, je v něčem lepší, úspěšnější než my, jazykově má svůj povod ve slově vidět, závist vede k destrukci druhého nebo k sebestrukci (v češtině je krásný výraz „puknout závistí“), závist nám bere energii, nemůžeme se vyvíjet a posunout dál.
- **Bližní** – hebrejský výraz *re'a* = druhý člověk, soused; opakuje se v tomto prikázání třikrát, žádostivost, dychtivost, závist mívá proti zájmu bližního.
- **Pozitivní formulace prikázání** by mohla znít: „**Bu spokojený s tím, co jsi od Pána Boha dostal a přeji ostatním, co dostali oni.**“ Nebo také Davidova prosba v Žalmu 51 „**Stvoř mi, Bože, čisté srdce**“ (abych nezáviděl a nedychtil po tom, co patří druhým) nebo také „**Miluj bližního svého jako sebe samého.**“

K příběhu

- **David** (hebr. milovaný) – pasáček ovcí, hrál na strunné nástroje, bojovník, milovník, král, nakonec i intrikán, který jde za svou touhou přes dvě mrtvolky (Uriáš a narozené dítě). David je výjimečný v tom, že díky proroku Nátanovi nahlédne svůj hrozný čin a činí pokání.
- **Bat-šeba** (hebr. Dcera přísahy) – manželka Uriáše Chetejského, otěhotní s králem Davidem, toto dítě zemře, nakonec se stává jednou z žen krále Davida, stala se matkou čtyř synů: Šalomouna, Sammua, Sobaba a Nátana.
- **Uriáš Chetejský** (hebr. Hospodin je svatý) – byl jeden z Davidových tisíců sedmi důstojníků (2S 23,39), v Bibli je označován za Chetejce, tedy původního obyvatele Jeruzaléma, který se připojil k izraelskému lidu. Dvakrát se odmítl setkat s králem Davidem se svou manželkou, i když ho k tomu vybízel sám král David, a tak ukázal svůj věrnost Zákonu (Dt 20,7).
- **Nátan** (hebr. On – Bůh – dal) – prorok, nastavuje Davidovi zrcadlo, oznamuje mu Boží soud.
- **Davidovo selhání:** vše zařídil žádostivostí (porušení 10. prikázání), pokračuje cizoložstvím (porušení 7. prikázání) a končí úkladným a promyšleným zabitím (porušení 6. prikázání). **Tento příběh je názorným příkladem toho, že porušení 10. prikázání je bránou k porušení dalších prikázání!**

Úskalí prikázání

- Manželka, otroci, dobytek – to je tehdejší typické vlastnictví Izraelce. Dnes tomu je jinak, ale to neznamená, že se nás toto prikázání netýká, jen si tam musíme dosadit to, co je dnes naším typickým vlastnictvím. „Nebudeš dychtit po ničem, co patří tvému bližnímu, například, dům, bohatství, mobil, auto. Toto prikázání můžeme rozšířit i na schopnosti, možnosti, podmínky k životu, ale také například bohatství, které je určeno až pro další generace.“
- Žena v dnešní době v naší zemi není považována za majetek muže (i když v některých zemích tomu tak stále je). Můžeme říci, že žena nepatří muži, ale patří k muži, muž a žena patří k sobě. To prikázání platí i naopak „nebudeš dychtit po muži své kamarádky, své bližní, který patří k někomu jinému.“
- Dychtit nerovná se sexuální toužit, nejedná se jen o sexuální dychtivost či žádostivost.
- Stále můžeme na paměti a zdůrazňujeme, že toto prikázání rozhodně není namířeno proti všem hnutím, touhám, vášním, chutím. Starý zákon a bible vůbec nám vypráví mnoho příběhů o lidech se silnými vášněmi, dokonce i náš Hospodin je „žárlivý milující“. Prikázání varuje před sobeckým dychtáním, které se neohlíží napravo nalevo, nevidí svého bližního. Není špatné po něčem toužit a snažit se to poctivě dosáhnout; špatné je, když o to chceme přivést někoho druhého, když chceme druhému vzít, z něho má radost. Když mu chci přebrat ženu, kamarády, pozici v práci, nápad, majetek atd.

Úskalí p?íb?hu

David a Batšeba p?estoupili pravidla daná k životu a stálo to život dva úpln? nevinné lidi. David to celé za?al a Batšeba proti tomu v?bec nic neud?lala. P?íb?h ty dva neomlouvá, ani nevysv?tluje, že to vlastn? mysleli n?jak jinak. Nesnažme se Davida nebo Batšebu n?jak vylepšit, p?ikrášlit nebo za n? mluvit a omlouvat je. Je to p?íb?h o špatném rozhodnutí a o jeho d?sledcích.

Odkazy

Biblické:

Mt6,19-21, Mk7,21-23, Lk15,11-32, ?13,8-10, 1Kor 6,9-10, Ga5,19-21, 1Tes 5,18.

Jiné:

- J. M. Lochman: Desatero – Sm?rovky ke svobod?
- Radomír Janczy: Desatero trochu jinak
- Pro starší d?ti: p?íru?ka pro konfirmandy Dvakrát m??, jednou v?? – 10. p?íkázání

Pro d?ti

Zážitková hra a rozhovor o tom, co jsme dostali

P?ipravte si n?kolik stejných korálk?, které by mohly vypadat nap?. jako perla, nebo si p?ipravte bonbóny. Zabalte pro každé dít? jeden korálek nebo bonbón do r?zných papír? – n?které zabalte do krásného zdobeného papíru, jiné do jednobarevného papíru, jiné pouze do novin nebo do n?jakého zma?kaného nebo špinavého papíru. Dejte dáre?ky do klobouku nebo jiné nádoby. Zeptejte se d?tí, zda cht?jí dostat dárek. Potom a? si každé dít? jeden dáre?ek vytáhne. Sledujte jejich reakce, n?které dít? možná bude smutné, že má ošklivý dárek, vidí, že ostatní mají hez?í obaly a štve ho to, jiné se bude radovat nebo vytahovat.

Dobrá chvíle pro začátek rozhovoru: *Jste rádi, že jste dostali dárek? Cht?li jste dostat ten dárek? A pro? jsi te? nespokojený? Co se ti nelíbí? Máš ošklivý obal? N?kdo má hez?í? Cht?l bys ho taky? Jsi smutný? Žárlíš? Závidíš? Štve t? to? Co bys te? nejrad?ji ud?lal? Pro? to neud?láš? Možná kdybys nevid?l, co dostali ostatní, ani by t? nenapadlo, že ten tv?j dárek je ošklivý... Ty jsi š?astná, že jsi dostala takový krásný dárek? Myslíš, že je uvnit? hez?í dárek, než mají ostatní?*

M?žete d?tem navrhnout, aby si dárky vym?nily, pokud cht?jí. Potom a? své dárky rozbalí.

Všichni mají stejný dárek. Op?t sledujte reakce d?tí a m?žete se jich zase ptát: *Báli jste se, že ten druhý dostane n?co lepšího? Jste rádi, že máte všichni stejný dárek? Je d?ležitý ten obal, jak byl ten dárek zabalený? Nebo jste už na to zapomn?li? Te? vidíte, že bylo vlastn? úpln? zbyte?né závid?t druhým...*

Pak m?žete vše shrnout:

Všichni jsme dostali od Pána Boha dárek, ale každý ho má trochu jinak zabalený. Každý jsme jiný, umíme jiné v?ci, máme jiné rodi?e, jinak vypadáme, máme jiné domy a pokojí?ky a hra?ky. Ale každý z nás n?co dostal a je to jenom pro nás. Pán B?h chce, abychom o tom v?d?li a radovali se z toho a nekoukali se po?ád, co mají ti druzí. To nám totiž úpln? zkazí náladu a budeme na to neustále myslet, že si ani nevšimneme, jaký dárek jsme dostali – vzpome?te si, jak to bylo, když jsem vám rozdál/a dárky, dívali jste se, co dostali ostatní a najednou jste p?estali mít radost z toho, co máte vy.

Práv? proto, že jsme toho od Pána Boha hodn? dostali, nemusíme druhým závid?t ani chtít to, co mají naši kamarádi. Máme jim to p?át a radovat se, že každý n?co dostal.

Na záv?r poproste d?ti, a? namalují, co všechno mají, umí, mohou d?lat, co je obklopuje, z ?eho mají radost, za co jsou Pánu Bohu vd??ní, za co d?kují (mají rodi?e, sourozence, prarodi?e, kamarády, zví?átko; umí hrát na flétnu, b?hat, tancovat, zpívat; bydlí v hezkém dom?, mají hezký pokojí?ek, hra?ky; jezdí na dovolenou, na chatu; jsou zdraví, žijí v zemi, kde je mír atd.) M?žete to na záv?r shrnout do d?kovné modlitby.

M?žete se také s d?tmi ješt? bavit o tom, jak poznají, že n?co/n?kdo pat?í (k) n?komu jinému:

- Podle ?eho vlastn? poznáte, že n?co pat?í druhému nap?. ve školce (má tam svou zna?ku, nosí to na sob?, hraje si s tím, má to podepsané).
- Podle ?eho poznáte, že n?jaké zví?e n?komu pat?í nap?. pes nebo ko?ka (má známku, jméno)
- Podle ?eho poznáte, že n?jaká žena, muž k n?komu pat?í? (nosí snubní prstýnek, stejné p?ijmení)
- Co myslíte, že nám pomáhá, abychom druhým nezávid?li, necht?li za každou cenu to, co mají ostatní? (vd??nost a radost z toho, co mám; láska, víra.) M?žeme p?ipomenout známou písni?ku z filmové pohádky Nesmrtelná teta: „Tam kde láska vládne, závist je ztracená“.

Lze také vypráv?t ve zkratce jako p?íklad závid?ní a touhy David?v p?íb?h:

Král David dostal od Pána Boha mnoho dar? (ženy, majetek, vládu, d?ti atd.), ale on tím pohrdl, nevážil si toho a vzal si to, co mu nepat?ilo, za?al totiž dychtit (toužit, chtít) po krásné žen? vojáka Uriáše. Cht?l ji mít pro sebe a Uriáše kv?li tomu poslal do veliké bitvy, takže tam um?el. Pán B?h se na Davida moc zlobil, potrestal ho a David toho moc litoval. Nakonec mu Pán B?h dal novou šanci a byl zase s ním.

Nebo se m?žete d?tí zeptat, zda znají n?jakou pohádku, kde n?kdo n?komu závidí, nap?. Sn?hurka a sedm trpaslík?, Popelka aj.

Na záv?r si společn? zazpívejte píse? „**?eho t?eba B?h nám dá, chléb i srdce radostná.**“

Vypráv?ní p?íb?hu

Dnes nás ?eká poslední p?íkázání: „Nebudeš dychtit po ni?em, co pat?í tvému bližnímu“. *Stalo se vám to n? kdy, že jste po n??em nebo po n?kom dychtili, hodn? siln? toužili? A stalo se vám taky n?kdy, že jste hrozn? moc cht?li n?co, co pat?ilo n?komu jinému?*

Prorok Nátan nám dnes bude vypráv?t p?íb?h o Davidovi a o jeho touze, dycht?ní.

(Nasa?te si na ruku bílou ponožku, která bude p?edstavovat proroka Nátana nebo použijte n?jakou postavi? ku, symbol.)

Jsem prorok Nátan, následovník proroka Samuele. Mou hlavní starostí je, aby byla dodržována všechna Boží p?íkázání. A te? mám strach, veliký strach. Až totiž král David zjistí, co všechno o n?m vím, budu ve velkém nebezpe?í. Už je to tak, už není pochyb: náš oblíbený král David je vrah a cizoložník. D?kazy jsou nezvratné. Co mám jen d?lat?

Všechno vám budu vypráv?t:

Král David byl na vrcholu – p?vodním povoláním pastý?, zabil malým kamínkem velkého pelištejského obra Goliáše, m?j p?edch?dce prorok Samuel ho pomazal za krále, m?l všeho dostatek a doposud ve všem spoléhal na Pána Boha.

Nevím, co se s ním stalo. Ale jeho po?ínání se v posledních dnech podobá ch?zi ze schod?. *(M?žete postavit schody z kostek, vzít si nap?. postavi?ku z lega a názorn? ukazovat David?v sestup dol?, daleko od Boha).*

Celé se to odehrálo na p?elomu roku. David poslal svou armádu, všechny muže do války a sám z?stal v Jeruzalém?. Už to je dost divné – král nechá své muže bojovat a sám si sedí doma, vlastn? prochází se po st?eše.

(Krok dol?.)

A v tom ji uvid?l. Byla krásná. Líbila se mu. Hrozn? moc ji cht?l, toužil po ní. Jenže ta žena pat?ila k jinému muži. To ovšem Davida neodradilo a toužil po ní dál a možná ještě víc.

(Krok dol?.)

Dokonce si dal zjistit, kdo je ta žena. A byla to Bat?šeba, dcera Elíamova, manželka Chetejce Urijáše, jeho v?rného služebníka, který zrovna bojoval za Davida, za Izrael, za Bat?šebu s nep?áteli na východ?.

(Krok dol?.)

David pak pro Batšebu nechal poslat posly. Batšeba se vydala na cestu z domu, ve kterém bydlela se svým mužem Uriášem. A v tu chvíli si už král David ur?it? musel uv?domovat, že se nechová podle Božích p?íkázání. Jenže ona je tak krásná, tak moc by ji cht?l, pro sebe, dnes v noci. Co se mu asi honilo hlavou? Jak se asi snažil omluvit si, co se mu už vymklo z rukou, ?emu dal pr?chod, co v?as nezastavil? „Jsem král, tak snad nemusím dodržovat všechno úpln? doslova a do písmene. Až do te? jsem Bohu v?rn? sloužil – zabil jsem obra, sjednotil jsem ?íši, nezabil jsem Saula, i když mi usiloval o život. Jsem David, Hospodin?v vyvolený a pomazaný král. Za normálních okolností v?rný, spolehlivý a ?estný. Užiju si p?íjemnou noc s Batšebou a pak ji zase pošlu dom?. Nikdo se o tom nedozví. Pro jednou se p?ece nic nestane.“

(Krok dol?.)

A stalo se... Batšeba posílá králi Davidovi dopis. Stru?ný, velmi stru?ný: „Jsem t?hotná.“ A kdo je otcem je jasné. Uriáš je ve válce. V Davidov? válce. Otcem dít?te je David.

Ale rozhodn? to není hrdý otec. Ud?lá to nejhorší, co m?že: snaží se vše zamaskovat. Stále si myslí, že se nikdo nic nedoví. Ješt? nelituje toho, co ud?lal. Ale jde p?es mrtvoly dál.

(Krok dol?.)

David chce z?stat na vrcholu, i když už tam dávno není. (Ukažte d?tem, kam až se na schodech dostal). Chce být oblíbeným králem. Chce se vyhnout ponížení a skandálu. A už dokonce vymyslel, jak to ud?lat. David je opravdu mazaný a tolik tolik touží po Bat?šeb?. Povolal Uriáš z války dom?. „Bojoval jsi state?n?, milý Uriáši,“ ?ekl král. Pak na n?ho šibalsky mrknul: „B?ž te? dom? a z?sta? u své ženy. Ur?it? si to zasloužíš.“ Ale Uriáš dom? nešel. Byl sice p?ist?hovelec, ale dodržoval Hospodin?v zákon mnohem poctiv?ji než král a v?d?l, že bojovník se b?hem vále?ného tažení nesmí ni?ím rozptylovat, ani svou manželkou. P?enocoval s ostatními královskými služebníky venku p?ed palácem.

(Krok dol?.)

Král David se to dozv?d?l a znovu si ho zavolal.

„Myslel jsem to vážn?, máš za sebou dlouhou a náro?nou cestu. Musíš být unavený. B?ž dom? a z?sta? n? jaký ?as se svou ženou!“ p?emlouval ho král David. „To p?ece nem?žu. Vždy? m?j velitel Joáb a všichni moji spolubojovníci spí venku na poli. A já bych m?l jít do svého domu, jíst a pít a spát se svou ženou!“

Uriáš vlastn? p?esn? popsal, co David provedl – všichni Davidovi služebníci jsou ve válce, spí na poli, bojují za n?ho a on je doma, jí a pije a navíc spí s cizí ženou!

(Krok dol?.)

David se ale nevzdával a zkusil to ještě jednou. Vyzval Uriáše, aby zůstal v Jeruzalémě ještě několik dní. Zval ho k sobě do paláce k jídlu, lichotil mu a opíjel ho. Uriáš se veškerý vždy sotva vypotácel z paláce, ale domů nikdy nešel. Znal pravidlo, znal Boží příkaz, a přesto zkrátka nejede vlak. Byl věrný voják, věrný služebník, to si ani ve snu David nedokázal představit. Pochopil, že s Uriášem a jeho věrností nehne ani lží, ani lstí, ani přemlouváním a naváděním, a tak se rozhodl pro krok nejhorší, pro vraždu.

(Několik kroků dolů.)

David měl vše chladnokrevně naplánováno. Po samotném Uriášovi poslal dopis veliteli Joabovi. „Předej mu ho osobně,“ přikázal David. Teď už se přesvědčil o Uriášově věrnosti a byl si jistý, že dopis říst nebude. V tom dopise král David rozhodl o Uriášově životě. Přikazuje věrnému generálovi Joábovi, aby postavil věrného a nic netušícího Uriáše do první linie a uprostřed bitvy, aby ho všichni opustili. Uriáš padl. A Davidovi to bylo oznámeno.

Ulevilo se mu. Zůstane na vrcholu. Navíc bude mít i krásnou Batšebu.

Když se Batšeba dozvěděla o smrti svého muže, rozplakala se. Jakmile smutek pominul, David pro ni znovu poslal, přijal ji do svého domu a konečně se stala jeho ženou. Porodila mu syna. Bylo po všem. Skončeno a uzavřeno. David dosáhl toho, po čem toužil, sice přes mrtvolu, ale má, co chtěl a nikdo neví, jak toho vlastně dosáhl. David mohl být šťastný. Ale nebyl. V očích Hospodinových bylo zlé, co David spáchal.

David sešel ze schodů dolů a ocitl se na dně, daleko od Pána Boha.

A tam jsem ho potkal.

A budu mu zvěstovat, co praví Hospodin: „Davide, já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vytrhl ze Saulových rukou. Dal jsem ti dům tvého pána a do tvé náruče ženy tvého pána, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti mnohem víc. Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem a dopustil ses toho, co je zlé v jeho očích?“

Tolik příběh. David může mít a má tolik žen, ale zahlédne ještě jednu – Batšebu. A nechá kvůli tomu zabít jejího manžela Uriáše. Podobně jako jiný král, král Achab. Má spoustu vinic, ale zahlédne tu Nábotovu, touží po ní, nemůže spát a nakonec zabije Nábota. Podobně Napoleon. Chtěl celou Evropu, a kvůli tomu zemřelo statisíce lidí. Hitler chtěl celý svět. A kvůli tomu zemřely milióny. Co mají ti všichni společného? Jednak mají krev na rukou, a také mají věčnou nespokojenost nebo spíše neuspokojenost. Chtějí víc, než mohou mít. V podstatě chtějí všechno. Co jim na oči přijde, co je napadne. Nechtějí přijmout omezení. Nezastaví se ani před svobodou druhého. To je nekonečná žádostivost. Chtěl bych, chtěla bych ještě tohle... Hrozně bych to chtěl, chtěla. Ne proto, že mám málo, ale proto, že nemám nikdy dost. A proti tomu se staví desáté přikázání: Nebudeš dychtit po tom, co patří tvému bližnímu.

Aktivní práce na základě biblického příběhu: psaní trestního spisu a diskuze

- Přetexte dříve příběh Davidova selhání (2S 11 a 12,1-18a) a předem je upozorníte, že budou mít za úkol sepsat trestní spis příběhu David a Batšeba.
- Můžete si vytvořit jednoduchý pracovní list – například „Trestní spis příběhu David a Batšeba – příběh tajný“.
- Dělá si samostatně nebo ve skupinách pracovní list vyplní, mohou mít k dispozici bibli.
- Potom si společně řeknete, k čemu děti došly a můžete o tom diskutovat.
- Na závěr (jako příklad doporučení v trestním spisu) přetexte dva biblické texty z Nového zákona ? 13,10 Láska neudělá bližnímu nic zlého a 1Tes 5,18 Stále se radujte, v modlitbách neustávejte, za všech okolností děkujte a prosbu z Davidova žalmu 51 Stvoř mi, Bože, čisté srdce a ukázat jim, co má být lékem proti závisti.

Návrh pracovního listu:

Trestní spis případu David + Batšeba – Písne Tajné!

Osoby:

Motivy:

Žin:

Pozadí:

Poškození:

Provinění:

Porušení přikázání číslo ... Sbírky zákona ...

Rozsudek:

Trest:

Doporučení:

Poznámka: Pokud to nezazní, zděrazněte, že hlavní vina, z které se pak rodí další provinění, je – David si nevážil Hospodinových darů. Bylo mu málo, co mu Bůh dal, chtěl víc.

Aktivní práce na základě znění 10. přikázání: téma závist

Návrh pracovního listu:

- Poslední 10. přikázání zní: *Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, včec po ničem, co patří tvému bližnímu.*
- Zkus toto přikázání napsat svými slovy, dnešním jazykem.
- Co znamená dychtit?
- Co je závist? Co je protikladem závisti?
- Co všechno lze závidět? Po čem lze dychtit?
- Odkud se v lidech závist bere? Proč závidíme?
- Co se může ze závisti „narodit“? K čemu závist může vést? Co s lidmi dělá?
- Co je lékem proti závisti?
- Napiš si seznam pěti věcí, které bys v životě rád/a dokázal/a. Přemýšlej chvíli o tom, co uděláš, abys jich dosáhl/a? Co jsi ochoten/ochotna podstoupit?
- Je dobré, že lidé mají přání a touhy? Může se to také v něčem pokazit?
- Znáš nějaké biblické příběhy nebo pohádky, které vypráví o závisti a ukazují, k čemu závist může vést?
- Myslíš, že 10. přikázání můžeme vnímat jako vyvrcholení celého Desatera, nebo jen opakuje některá předchozí přikázání? Co přináší nového?

Navržené otázky v pracovním listu můžete použít pro společný rozhovor:

Nejprve si každý sám nebo ve skupinách vypracují vlastní znění 10. přikázání, sdílí své nápady. Potom brainstorming na téma dychtění a závist, zapisovat na flipchart nebo velký papír. Následuje burza nápadů: co

všechno lze závidět, kde se závist bere a k čemu může vést. A nakonec ať dťti zkusí přemýšlet o tom, co je lékem proti závisti, případně jim můžete nabídnout dva biblické texty z Nového zákona ? 13,10 Láska neudělá bližnímu nic zlého a 1Tes 5,18 *Stále se radujte, v modlitbách neustávejte, za všech okolností děkujte* a prosbu z Davidova žalmu 51 *Stvoř mi, Bože, čisté srdce*, v nich mohou najít inspiraci.

Je dobré mluvit také o pozitivních touhách a přáních, dťti si mohou napsat seznam přeti vřcí, které by v životě rádi dokázaly, potom si ve skupině všechny navzájem prohlédnou a pohovoří o nich. Veřme je k rozhovoru o tom, co uřiní, aby toho dosáhly, co jsou ochotné podstoupit. Je fajn, že lidé mají taková přání a může se to také v něřem pokazit. Na závřr je možné mluvit o řzných biblických přibřzích, případně ve zkratce shrnout přibřh o Davidovi a Batšebě.

Inspirace pro společný rozhovor nebo pro následnou práci s pracovním listem:

- **Dychtit** – velmi intenzivně toužit. Je dobré, když máme pro co žít, když po něřem toužíme, o něřo nám jde, problém vzniká, až když ono dychtění začne mřit proti bližnímu. Pak se objevuje závist, sobeckost, sobecká touha, chtivost, nenasytnost, žárlivost – to všechno řlovřka ovládá a vede k řinřm, kterými si kazíme život a ztrácíme přátele.
- **Závist** – šířravé srovnávání s druhými, závidět komu co x toužit po něřem, závist plodí destrukci, niří, zatímco touha rozvíjí, vede k aktivitě aj. **Protikladem** – přejícnost, obdiv aj.
- **Co všechno lze závidět** – majetek, životní styl, misijní úspěch, vzhled, podmínky k životu, zázemí, rodinu, schopnosti, možnosti aj.
- **Odkud se závist bere** – vnitřní nespokojenost, nevyrovnanost, nedostatek lásky, nevdřnost, zamřřenost na druhé a zároveň sobeckost aj.
- **Lékem proti závisti** – láska, vdřnost, spokojenost, prosba o řisté srdce, viz ? 13,10 „Láska neudělá bližnímu nic zlého“ a 1Tes 5,18 „Stále se radujte, v modlitbách neustávejte, za všech okolností děkujte“ a Davidově žalmu 51 „Stvoř mi, Bože, řisté srdce“.
- **Biblické přibřhy** – Adam a Eva (dychtili po stromu, který patřil Hospodinu), Kain a Ábel (Kain záviděl Ábelovi, že jeho obřř Hospodin přijal), Josef a jeho bratři (bratři záviděli Josefovi jeho barevnou suknici a otcovu lásku), Nábotova vinice (Achab dychtil po Nábotově vinici), Marnotratný syn (starší bratr záviděl mladšímu, že mu otec vystrojl hostinu) a další.
- **10. přikázání je shrnující, je vyvrcholením celého Desatera.** „Nezabiješ, nezcizoložíš, nezabiješ“ nás chrání před zlými řiny. „Nepromluvíš křivého svědectví“ nás chrání před zlými slovy a „Nebudeš dychtit“ nás chrání před kořenem toho všeho, a sice před zvrácenými touhami lidského srdce.

Inspirace z vřtvarného umřní

Závist (lat. invidia) patří mezi malířské oblřbence. Bývá zobrazována jako hubená řenská postava s bledou křivou tváří a s řernými zuby, řasto i s netopřřími křídly a drápy. Z úst jí vytéká jed nebo vylézá had, který náleží, podobně jako mřřec, mezi její atributy. Jindy ji můžeme vidět jako Medúzu s hady místo vlasř, nebo jako postavu držící v rukou vlastní srdce ři vnitřnosti (obojí ohlodává). Nřkdy vypadá jako stará řeredá doprovázená vzteklym psem, která se odvrací od dvojice milencř.

Zakonření cyklu Desatera

Jelikož dnes konříme cyklus Desatera, můžeme si společně s dťtmi projít všechna přikázání, případně s nimi mluvit o tom, která přikázání si dobře pamatují, jsou pro ně dřležitá atd. nebo si můžeme připravít nějakou závřřnou hru. Např.

- Hra zamřřená na znalosti – např. vyrobit si deset kartiček, na každé je říslo a znění přikázání, potom dalších deset kartiček, na kterých je nějaké základní téma z jednotlivých přikázání, např. k přikázání nezabiješ – téma vrařda, války atd.

- Hra zaměřená na zážitek – zkusit si zahrát nějakou karetní nebo jinou hru úplně bez pravidel, každý si hraje, jak chce, až zavládne chaos. Vyústění: Pravidla nám dávají směr. Dodržovat pravidla znamená mít svobodu.
-

Liturgie

Rituál

Společná recitace: Hospodin je náš Bůh, on nás vyvedl z otroctví.

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti, že nás máš rád a dáváš nám mnoho dobrého. Dej ať vidíme a pochopíme, že máme k životu dost, a proto nemusíme podvádět, závidět, pomlouvat, krást, dychtit.

Dej, ať se odvážíme k tobě volat, když nám něco bude chybět. Spolu s Davidem voláme: Stvoř nám, Bože, toisté srdce. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Víte, co to znamená toužit po něčem? A dychtit? Toužit nebo dychtit po něčem, znamená něco moc chtít. A to může být dobré, například, když toužíte si pořídit nový mobil, šetříte si na něj a chodíte k sousedovi sekat trávník, aby jste si vydělali. Ale toužit a dychtit může také velmi zlé. Máte nějaký příklad? Pokud ne, o jednom zlém dychtění uslyšíte v neděle.

Odkaz na pracovní list

[10 Davidův hřích a pokání](#)

[10 Davidův hřích a pokání - st](#)

[10. přikázání – David a Betsabé](#)

Kam dále

[Zpracování 2 Sam 11\(12\) na webu katecheze](#)

[Zpracování 2 Sam 11\(12\) na vira.cz](#)

Odkaz na píseň

[Šest věcí \(SV323\)](#)

[Odpusť, že dnes tak jako včera](#)

[Hříchy tvé teď jednou doženou](#)

[Nevím, Pane, co ti dát, nevím, jak ctít tebe](#)

[Temnou divnou mlhou bloudím sem a tam](#)

[Přehořeba, Bůh nám dá](#)

[Vše dobré, co máme \(BTS19\)](#)

[Není lepší na tom svět? \(BTS8\)](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Páně – Krédo](#)

Téma

[Desatero](#)

Biblický odkaz (kat)

[Exodus 20,17–](#)

